

Sopeutusohjelma 2024-2026

Kunnanhallitus 08.04.2024 § 77

Valmistelijat kunnanjohtaja Heidi Rämö, talousjohtaja Kari Auvinen, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne, talousasiantuntija Elina Silomäki

Lempäälän kunnanvaltuusto päätti 25.10.2023 § 94 käynnistää kokonaistalouden sopeutusohjelman valmistelun taloussuunnitelmakauden alijäämäisyyskehityksen katkaisemiseksi.

Sopeutusohjelman käynnistämisen taustalta löytyvät talouden muutospaineet, jotka tulevat Lempäälän kuntaorganisaation ulkopuolelta. Suomen julkistalouden kokonaistilanne on erittäin haastava johtuen mm. hyvinvointialuemuutoksesta, tehdyistä palkkaratkaisuista, sodan aiheuttamasta inflaatio- ja korkokehityksestä sekä näiden yhteisvaikutuksesta. Nämä vaikutukset kohdistuvat myös Lempäälään. Lisäksi hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset valtionosuuksien tuloarvioon vähensivät Lempäälän valtionosuuksia 2,4 miljoonalla eurolla vuoteen 2023 nähden.

Syksyn 2023 talousarviovalmistelun yhteydessä todettiin, että kunnan vuosittainen alijäämä taloussuunnitelmavuosina 2024-2026 on ilman suuntaa korjaavia toimenpiteitä noin 6 miljoonaa euroa. Kunnanhallitus asetti sopeutusohjelman tavoitteeksi (KH 13.11.2023 § 271), että:

- vuoden 2026 talousarvio ei ole alijäämäinen
- sopeutusohjelma koostuu vuosittaisilta käyttötalouden kokonaisvaikutuksiltaan 6 miljoonan euron päätösperusteisista sopeutustoimista, jotka jakautuvat
  - 3 miljoonaa euroa kattaviin säästökohteisiin ja rakenteellisiin muutoksiin,
  - 200 000 euroa tuottaviin lisätulonlähteisiin ja
  - 2,8 miljoonan euron veroprosenttituottoihin.

Valtuusto päätti lokakuussa 2023 (KV 25.10.2023 § 94) veroprosentin korotuksesta, jonka vuosittaiset eurovaikutukset ovat arviolta tavoitellut 2,8 miljoonaa euroa. Näin ollen valtuuston tulee päättää sopeutusohjelmassaan sopeutustoimista, joilla on 3,2 miljoonan euron vaikutus käyttötalouteen. Kolmen miljoonan säästötavoite vastaa 3,3 % tämän vuoden kunnan kaikista toimintakuluista.

Sopeutusohjelmaan sisällytettävät käyttötaloutta koskevat sopeutustoimet

Valtuusto valitsee sopeutusohjelmaan sisällytettävät sopeutustoimet 39 eri sopeutustoimen ja niiden eri toteuttamisvaihtoehtojen joukosta. Sopeutustoimien tarkoituksena on löytää pysyvää säästöä, joka näkyy vuosittain kunnan talousarviossa. Sopeutustoimesta tulee osa kunnan normaalia palveluverkkoa ja palvelutasoa, kun sopeutustoimi on toimeenpantu. Valtuuston hyväksymät sopeutustoimet toimeenpannaan siten, että niiden kustannusvaikutus näkyy viimeistään vuoden 2026 talousarviossa.

Käyttötalouden sopeutustoimien jakautuminen valmistellun esityksen mukaan:

Kategoria	Sopeutustoimi- valikoima, maksimi	Kunnanjohtajan esitys	Tavoite (KH 13.11.2023 § 271)
Menosäästöt, me	n. 5,3	n. 3,3	3 me
Tulonlisäykset, me	0,55	0,54	0,2 me
Eurovaikutukset yhteensä, me:	n. 5,85	n. 3,85	3,2 me

Kiinteistö- ja toimitilaohjelmaa koskevat sopeutustoimet (sopeutustoimi nro 7) päätetään kunnanhallituksen erillisellä päätöksellä 8.4.2024 kokouksessa. Päätöksen mukaiset toimenpiteet ja eurovaikutukset sisällytetään sellaisenaan kunnanhallituksen sopeutusohjelmaesitykseen. Sopeutusohjelmaan sisällytetään vain ne toimenpiteet, jotka on kiinteistö- ja toimitilaohjelmassa aikataulutettu toteutettavaksi vuosien 2024-2026 aikana.

Kaikista sopeutustoimista on luotu vaikutustenarvioinnit, joissa tarkastellaan sopeutustoimen talous-, henkilöstö- ja strategiavaikutuksia. Kuntalaisten elämään suoraan vaikuttavista sopeutustoimiehdotuksista on laadittu laajemmat vaikutustenarvioinnit, joissa tarkasteltavina näkökulmina on kuntalaisvaikutukset, lapsivaikutukset, yritys- ja työllisyysvaikutukset sekä ympäristövaikutukset. Kaikki vaikutustenarvioinnit löytyvät tämän kokousasian liitteistä.

Todettakoon, että kunnanhallitus asetti välipäätöksessään 12.2.2024 § 29 kunnan tytäryhtiöille 3 % toiminnan tehostamistavoitteen.

Tehostamistavoitetta ei oteta osaksi valtuuston sopeutusohjelmapäätöstä, vaan asiaan liittyviä tarpeellisia toimenpiteitä seurataan kunnanhallituksen omistajaohjauksen kautta.

Sopeutusohjelman valmistelun henkilöstöpoliittiset linjaukset

Kunnanhallitus päätti välipäätöksessään (12.2.2024 § 29) sopeutusohjelman valmistelussa noudatettavista henkilöstöpoliittisista linjauksista seuraavasti: 1. Sopeutustoimet eivät edellytä henkilöstön irtisanomisia. 2. Jokaisen avautuvan vakanssin tarve arvioidaan kriittisesti palvelutarvearvioinnin ja täyttölupamenettelyn kautta 2024-2026 aikana. Tavoitteena on 500 000 euron säästö. 3. Henkilöstöetuuksien kokonaismäärä säilytetään 0,7 % tasolla (2024: 640 000 euroa).

Sopeutusohjelma on valmisteltu näiden henkilöstöpoliittisten linjausten mukaisesti. Kunnanhallitus vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta (kuntalaki (410/2015) 39 §), joten valtuusto päättää sopeutusohjelmapäätöksessään ainoastaan henkilöstöä koskevasta säästötavoitteesta (500 000 euroa).

Todettakoon, että mikäli valtuusto päättää sisällyttää aamu- ja iltapäivätoiminnan vaihtoehtoiset järjestämistavat (nro 22), palvelukäytävän aukioaloajan lyhentämisen (nro 24) ja/tai koulunkäynninohjaajien työn kesäkeskeytyksen (nro 26) sopeutusohjelmaan, tulee asioissa käynnistää erillinen yhteistoimintamenettely ennen kuin asioista tehdään varsinainen päätös, sillä kyseisten sopeutustoimien vaihtoehtoihin sisältyy henkilöstön asemaan vaikuttavia yhteistoimintamenettelyä edellyttäviä toimenpiteitä.

Toimenpiteet, joilla hallitaan investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä

Sopeutusohjelmassa otetaan kantaa myös toimenpiteisiin, joilla investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä hallitaan (KH 13.11.2023 § 271). Kunnanhallitus päätti välipäätöksessään (KH 12.2.2024 § 29) seuraavista linjauksista:

1) Mikäli jonkun vuoden realisoituneet myyntivoitot ylittävät taloussuunnitelmassa 2024-2026 arvioidut tuloarviot, ylitystä vastaava euromäärä kohdistetaan muutostalousarviokäsittelyllä joko talousarvion uuslainanoton vähennykseksi tai taseen pitkäaikaisten lainojen ennaaikaisiksi lyhennyksiksi tai strategiseen maanhankintaan.

Kirjauksen tavoitteena on, että myyntivoittojen vaikutus kohdistetaan edistämään sopeutusohjelman tavoitetta kokonaistalouden parantamisesta tai tulevaisuusinvestointina strategisesti tärkeisiin maanhankintoihin, joilla varmistetaan kunnan maankäytön mahdollisuudet kehittyä jatkossakin. Lisääntyvillä myyntivoitoilla pystytään myös vähentämään voimassa olevan taloussuunnitelman lisälainanottoa ja tämän kautta myös vaikuttamaan hillitsevästi tulevien vuosien korkokustannusten kasvuun. Taloussuunnitelmaan 2024-2026 (KV 22.11.2023 § 102) on arvioitu luovutusvoittojen tuloarvioiksi 2,31 m€ (2024), 2,81 m€ (2025) ja 2,31 m€ (2026).

2) Kunnan investointisuunnitelmaan 2024-2026 sisältyviin 18,7 miljoonaa euroa kokonaisuudessaan kustantaviin hankkeisiin haetaan 30 %:n rahoitusta ulkopuolisista tuki- ja avustislähteistä.

Mikäli näihin kunnan investointeihin tavoitellaan 30 % ulkoisen rahoituksen osuutta, kunnan kustannukset vähenisivät noin 5,6 miljoonaa euroa ja kunnan kustannettava osuus jäisi 13,1 miljoonaan euroon. Edunvalvonnassa onnistuminen heijastuisi kunnan talouteen vähenevänä velanoton tarpeena ja vähenevinä korkokustannuksina.

3) Toimitila- ja kiinteistöohjelmassa linjattavilla omaisuuden myynneillä vähennetään velanoton tarvetta ja kunnan korkokustannuksia.

Kaikki toimitilat ja kiinteistöt käsitellään toimitila- ja kiinteistöohjelman kautta, josta kunnanhallitus päättää 8.4.2024.

Näistä kolmesta linjauksista ensimmäinen sisällytetään myös valtuuston varsinaiseen sopeutusohjelmapäätökseen omana päätöskohtanaan. Tässä päätöskohdassa valtuusto sitoutuu esitettyyn, toimivaltaansa kuuluvaan muutostalousarviokäsittelyyn.

Investointikaton käyttöönotto

Vuosien 2024-2026 investointiohjelman keskimääräinen laajuus on selvästi yli 20 miljoonaa euroa vuodessa, mikä selittyy kahdella mittavalla talonrakennushankkeella (Sääksjärven koulun peruskorjaus/laajennus ja Saikantalo) sekä lähivuosien asuntoalueiden aluerakentamisinvestoinneilla. Nämä investoinnit nostavat kunnan asukaskohtaista velkamäärää merkittävästi, arviolta 5000 euroon per asukas.

Sopeutusohjelman osana esitetään 12 miljoonan euron investointikaton käyttöönottoa, joka ohjaisi tulevaisuudessa maltilliseen investointitasoon. Kunnan vuosipoistojen taso nousee lähivuosien suurten investointien valmistuttua vuonna 2026 noin 12 miljoonan euroon. Tästä johtuen keskimääräistä 12 miljoonan euron tasoa tulee pitää myös vuodesta 2027 lukien tavoiteltavana vuosi-investointien tasona. Vuosille 2024-2030 luodun investointitarvelistauksen mukaan investointitaso alenee selvästi ja se sisältää näin ollen enemmän mahdollisuuksia harkintaan ja priorisointiin. Kahdentoista (12) miljoonan euron investointikaton hyväksyminen parantaisi kunnan vuosikatetta vuosina 2026 nyky suunnitelmiin verrattuna niin, että velkamäärän kasvu pysähtyisi runsaaseen 4600 euroon/asukas.

Sopeutusohjelman oheismateriaaliin on laadittu viitteellinen kuvaaja, joka havainnollistaa vuosikatteen riittävyyttä investointien rahoittamiseen nykytilanteessa ja tulevaisuudessa.

Sopeutusohjelman valmistelu ja siihen osallistuminen

Sopeutusohjelman valmistelu käynnistyi syksyllä 2023. Valmistelussa oli laajasti mukana niin kunnan henkilökunta kuin luottamushenkilöt, joilta kerättiin sopeutustoimi-ideoita. Sopeutustoimia ideottiin yli 500 kappaletta. Kunnanhallituksen välipäätökseen eteni ainoastaan päätöspäätökset ja määräraha-vaikutteiset ideat, joita oli 190 kappaletta. Kunnanhallitus päätti 12.2.2024 § 29, että sopeutusohjelman valmistelua jatketaan 63 sopeutustoimen osalta. Nämä sopeutustoimet tiivistyivät 39 eri sopeutustoimeen ja niiden päätösvaihtoehtoihin. Jatkovalmistelun yhteydessä osa sopeutustoimista myös karsiutui: kyseisiä sopeutustoimia ei olisi ollut mahdollista toteuttaa vuosien 2024-2026 aikana.

Sopeutusohjelmaa on käsitelty yhteistoiminnassa jatkuvan neuvottelun periaatteella kuusi kertaa: 20.11., 18.12., 15.1., 5.2., 4.3. ja 2.4. Henkilöstön edustajat ovat olleet tyytyväisiä siihen, miten henkilöstöä on osallistettu sopeutustoimien etsimiseen, ja miten paljon erilaisia vaihtoehtoja listalle on löydetty.

Sopeutusohjelman toimeenpano ja seuranta

Valtuuston päätöksen jälkeen toimivaltaiset toimielimet ja viranhaltijat tekevät päätöksiä yksittäisistä sopeutustoimista siten, että niiden vaikutus on todettavissa viimeistään vuoden 2026 talousarviossa. Varsinaiset muutoksenhakukelpoiset päätökset tehdään siten valtuuston sopeutusohjelmapäätöksen jälkeen. Valtuusto ohjaa sopeutusohjelman toimeenpanoa vuosien 2025-2026 osalta jo kesäkuussa hyväksyttävän kokonaistalouden suunnitteluohjeen kautta. Vuoden 2024 osalta toimeenpanon tarkempi erittely vahvistetaan ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä. Muilta osin tarkempi erittely kuvataan taloussuunnitelmassa 2025-2027.

Sopeutusohjelmaan sisältyvien sopeutustoimien toimeenpanoa ja toteutuneita eurovaikutuksia seurataan valtuustotasolla osavuosikatsausten yhteydessä vuosien 2024-2026 aikana.

Jos sopeutusohjelman toimeenpanokaudella 2024-2026 ilmenee käyttötalouden lisärahoitustarpeita, tulee taloutta sopeuttaa edelleen lisärahoituksen verran. Lisärahoitustarpeet voivat liittyä esimerkiksi mahdollisiin valtakunnan tason palkkaratkaisuihin ja muihin hallituspoliittisiin ratkaisuihin.

Päätöksen liitteet

Päätöksen liitteenä on valmisteltu sopeutusohjelmaesitys ja sopeutustoimien vaikutustenarvioinnit. Sopeutusohjelmaesitys sisältää kunnanjohtajan esityksen, joka muuttuu kunnanhallituksen esitykseksi kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen sekä kuvaukset muista vaihtoehtoisista sopeutustoimista. Vaikutustenarvioinnit on jaettu kymmeneen (10) liitteeseen sopeutustoimen kategorian mukaan.

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5. luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalain 39 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee

vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Sopeutusohjelmapäätös on talousarvion valmistelua ja kunnan varojen käyttöä ohjaava valtuustotasoinen periaatepäätös/suunnitelma.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Heidi Rämö, puh. 040 133 7803

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää edelleen kunnanvaltuustolle, että se päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan 3,3 miljoonaa euroa menoja vähentävän ja 540 000 euroa tuloja lisäävän käyttötalouden sopeutusohjelman, jonka toimivaltaiset kunnan toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanevat vuosien 2024-2026 aikana siten, että sen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ovat todennettavissa viimeistään talousarvion 2026 yhteydessä.

Sopeutustoimien toimeenpano tarkempi erittely vahvistetaan vuoden 2024 osalta ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä ja muilta osin taloussuunnitelmassa 2025-2027.

2. sitoutua 12 miljoonan euron vuosittaiseen investointikattoon ja jaksottaa tulevat investoinnit investointikaton mukaisesti taloussuunnitelmavuodesta 2027 lähtien.

3. sitoutua muutostalousarviokäsittelyyn, jolla hallitaan investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä:

-Mikäli jonkun vuoden realisoituneet myyntivoitot ylittävät taloussuunnitelmassa 2024-2026 arvioidut tuloarviot, ylitystä vastaava euromäärä kohdistetaan muutostalousarviokäsittelyllä joko talousarvion uuslainanoton vähennykseksi tai taseen pitkäaikaisten lainojen ennaikaisiksi lyhennyksiksi tai strategiseen maanhankintaan.

Käsittely

Keskustelun aluksi esittelijä muutti päätösehdotustaan siltä osin, että sopeutusohjelman kohta 35 koskien opettajien Chromebook laitteita poistetaan esityksestä.

Keskustelun kuluessa kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että asia jätetään pöydälle.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko ennen tämän pykälän käsittelyä klo 17.14-17.22. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen ja sivistysjohtaja Nina Lehtinen poistuivat kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.06.

Merkittiin pöytäkirjaan, että johdon erityisavustaja Tuulia Rinne poistui kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 18.18.

Tiedoksi

kunnan johtoryhmä

Valmistelijat kunnanjohtaja Heidi Rämö, talousjohtaja Kari Auvinen, johdon erityisavustaja Tuulia Rinne, talousasiantuntija Elina Silomäki

Kunnanhallitus päätti 8.4.2024 § 77 jättää sopeutusohjelmaa koskevan päätöksen pöydälle. Ennen pöydälle jättämistä kunnanjohtaja muutti päätösesitystään.

Kunnanhallituksen kokouksen 8.4. jälkeen kuuden sopeutustoimen vaikutustenarviointeja on tarkennettu. Vaikutustenarviointeja on tarkennettu seuraavien sopeutustoimien osalta: nro 11 (liite: Avustukset), nro 19 (liite: Palvelutaso), nro 27, 28 ja 29 (liite: Henkilöstö) sekä nro 30 (liite: Sisäiset toimintatavat). Sopeutustoimen nro 11 eurovaikutusten arviota on muutettu.

Kunnanhallituksen käsittelyyn tuleva päätösesitys on kunnanjohtajan 8.4. muutettu päätösesitys, johon on korjattu sopeutustoimen nro 11 eurovaikutukset.

Käyttötalouden sopeutustoimien jakautuminen esityksen mukaan:

Kategoria	Sopeutustoimi- valikoima, maksimi	Kunnanjohtajan esitys	Tavoite (KH 13.11.2023 § 271)
Menosäästöt, me	5,2	3,18	3 me
Tulonlisäykset, me	0,55	0,54	0,2 me
Eurovaikutukset yhteensä, me:	n. 5,8	n. 3,7	3,2 me

Toimivalta: Lempäälän kunnan hallintosäännön 5. luvun 1 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalain 39 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Kuntalain 39 §:n mukaan kunnanhallituksen tulee vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta. Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta. Sopeutusohjelmapäätös on talousarvion valmistelua ja kunnan varojen käyttöä ohjaava valtuustotasoinen periaatepäätös/suunnitelma.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Heidi Rämö, puh. 040 133 7803

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää esittää edelleen kunnanvaltuustolle, että se päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan 3,18 miljoonaa euroa menoja vähentävän ja 540 000 euroa tuloja lisäävän käyttötalouden sopeutusohjelman, jonka toimivaltaiset kunnan toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanevat vuosien 2024-2026 aikana siten, että sen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ovat todennettavissa viimeistään talousarvion 2026 yhteydessä.

Sopeutustoimien toimeenpano tarkempi erittely vahvistetaan vuoden 2024 osalta ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä ja muilta osin taloussuunnitelmassa 2025-2027.

2. sitoutua 12 miljoonan euron vuosittaiseen investointikattoon ja jaksottaa tulevat investoinnit investointikaton mukaisesti taloussuunnitelmavuodesta

2027 lähtien.

3. sitoutua muutostalousarviokäsittelyyn, jolla hallitaan investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä:

-Mikäli jonkun vuoden realisoituneet myyntivoitot ylittävät taloussuunnitelmassa 2024-2026 arvioidut tuloarviot, ylitystä vastaava euromäärä kohdistetaan muutostalousarviokäsittelyllä joko talousarvion uuslainanoton vähennykseksi tai taseen pitkäaikaisten lainojen ennaaikaisiksi lyhennyksiksi tai strategiseen maanhankintaan.

Käsittely

Kunnanhallitus käsitteli sopeutusohjelman sopeutustoimia numerokohtaisesti seuraavasti:

1. Valittiin V1. Lisättiin seuraava lause: Lasten ja nuorten harrastustoiminnan tilasubventiot pidetään nykyisellä tasolla.
2. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
3. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
4. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
5. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
6. Hyväksyttiin yksimielisesti V0
7. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
8. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
9. Hyväksyttiin yksimielisesti V0
10. Hyväksyttiin yksimielisesti V1 ja menettelyä kevennetään
11. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
12. Hyväksyttiin yksimielisesti V1 siten, että vähennetään kaikista palkkioista -10e, poislukien nuorisovaltuuston palkkiot. Lisäksi painotetaan kunnanvaltuuston infoja teams kokouksina. Säästötavoite 30 000e.
13. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
14. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
15. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
16. Hyväksyttiin yksimielisesti ettei aseteta tässä vaiheessa säästötavoitetta, mutta toimintaa tulee tarkastella V1 mallin mukaisesti. Säästötavoitteet asetetaan vuoden 2024 aikana (TA2025 valmistelun yhteydessä).
17. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
18. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
19. Hyväksyttiin yksimielisesti V0 nykyisellä toimintatavalla. Säästötavoite 15 000e.
20. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
21. Keskustelun kuluessa Anita Huhtala esitti, että valitaan V1.

Keskustelun kuluessa Riina Aspila ja Tapio Kuisma kannattivat Anita Huhtalan esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Anita Huhtalan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Päivänen Maria, Hämäläinen Totti, Korkatti Mika ja Virtanen Kari) ja 7 EI-ääntä (Aspila Riina, Niemi Veijo, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Kuisla Johanna, Rajamäki Minna ja Kuisma Tapio).

- Puheenjohtaja totesi, että äänin 4 – 7 Anita Huhtalan muutosehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanhallituksen päätökseksi.
22. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
23. Keskustelun kuluessa Anita Huhtala esitti, että valitaan V0.
Keskustelun kuluessa Tapio Kuisma kannatti Anita Huhtalan esitystä.

Keskustelun kuluessa Riina Aspila esitti, että valitaan V1. Keskustelun kuluessa Johanna Kuisla, pasi Huhtala ja Mika Korkatti kannattivat Riina Aspilan esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kaksi pohjaehdotuksesta poikkeavaa muutosehdotusta, joita on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti, että ensimmäisessä äänestyksessä vastakkain ovat esitetyt muutosehdotukset ja tämän jälkeen äänestyksen voittanut ehdotus asetetaan vastakkain pohjaehdotuksen kanssa. Kunnanahallitus hyväksyi äänestysjärjestysehdotuksen.

Äänestys 1

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat Anita Huhtalan muutosehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Riina Aspilan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Päivänen Maria, Niemi Veijo, Huhtala Anita, Virtanen Kari ja Kuisma Tapio) ja 6 EI-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Pasi, Hämäläinen Totti, Korkatti Mika, Kuisla Johanna ja Rajamäki Minna).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 5 – 6 Riina Aspilan muutosehdotus on voittanut äänestyksen.

Äänestys 2

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Riina Aspilan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 0 JAA-ääntä ja 11 EI-ääntä (Päivänen Maria, Aspila Riina, Niemi Veijo, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hämäläinen Totti, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Rajamäki Minna Virtanen Kari ja Kuisma Tapio).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 0 – 11 Riina Aspilan muutosehdotus on voittanut äänestyksen ja se tulee kunnanhallituksen päätökseksi.

24. Keskustelun kuluessa Anita Huhtala esitti, että valitaan V1.

Keskustelun kuluessa Tapio Kuisma kannatti Anita Huhtalan esitystä.

Keskustelun kuluessa esittelijä muutti ehdotustaan siten, että pohjaehdotukseen lisätään lause: ”Selvitetään mahdollisuutta siirtää muita tehtäviä palvelukäytävälle. Lisäksi aukioloaikoja tarkastellaan.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat muutettua pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Anita

Huhtalan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 9 JAA-ääntä (Päivänen Maria, Aspila Riina, Niemi Veijo, Huhtala Pasi, Hämäläinen Totti, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Rajamäki Minna ja Virtanen Kari) ja 2 EI-ääntä (Huhtala Anita ja Kuisma Tapio).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 9 – 2 muutettu pohjaehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanhallituksen päätökseksi.

25. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
26. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
27. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
28. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
29. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
30. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
31. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
32. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
33. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
34. Hyväksyttiin yksimielisesti V2
35. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
36. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
37. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
38. Hyväksyttiin yksimielisesti V1
39. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

Keskustelun lopuksi kunnanhallitus totesi, että sen esityksen mukainen sopeutusohjelma vähentää menoja 3,17 miljoonaan euroa ja lisää tuloja 550 000 euroa.

Päätös

Kunnanhallitus päätti esittää edelleen kunnanvaltuustolle, että se päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan 3,17 miljoonaa euroa menoja vähentävän ja 550 000 euroa tuloja lisäävän käyttötalouden sopeutusohjelman, jonka toimivaltaiset kunnan toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanevat vuosien 2024-2026 aikana siten, että sen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ovat todennettävissä viimeistään talousarvion 2026 yhteydessä. Sopeutustoimien toimeenpano tarkempi erittely vahvistetaan vuoden 2024 osalta ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä ja muilta osin taloussuunnitelmassa 2025-2027.
2. sitoutua 12 miljoonan euron vuosittaiseen investointikattoon ja jaksottaa tulevat investoinnit investointikaton mukaisesti taloussuunnitelmavuodesta 2027 lähtien.
3. sitoutua muutostalousarviokäsittelyyn, jolla hallitaan investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä: -Mikäli jonkun vuoden realisoituneet myyntivoitot ylittävät taloussuunnitelmassa 2024-2026 arvioidut tuloarviot, ylitystä vastaava euromäärä kohdistetaan muutostalousarviokäsittelyllä joko talousarvion uuslainanoton vähennykseksi tai taseen pitkäaikaisten lainojen ennaikaisiksi lyhennyksiä tai strategiseen maanhankintaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän käsittelyn aikana klo 18.59-19.06. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että talousjohtaja Kari Auvinen ja johdon erityisavustaja Tuulia Rinne poistuivat kokouksesta tämän pykälän päätöksenteon jälkeen klo 20.00.

Tiedoksi kunnan johtoryhmä

Kunnanvaltuusto 24.04.2024 § 24
781/02.00/2023

Päätösehdotus

Kunnanvaltuusto päättää:

1. hyväksyä liitteenä olevan 3,17 miljoonaa euroa menoja vähentävän ja 550 000 euroa tuloja lisäävän käyttötalouden sopeutusohjelman, jonka toimivaltaiset kunnan toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanevat vuosien 2024-2026 aikana siten, että sen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ovat todennettavissa viimeistään talousarvion 2026 yhteydessä. Sopeutustoimien toimeenpano tarkempi erittely vahvistetaan vuoden 2024 osalta ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä ja muilta osin taloussuunnitelmassa 2025-2027.
2. sitoutua 12 miljoonan euron vuosittaiseen investointikattoon ja jaksottaa tulevat investoinnit investointikaton mukaisesti taloussuunnitelmavuodesta 2027 lähtien.
3. sitoutua muutostalousarviokäsittelyyn, jolla hallitaan investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä: -Mikäli jonkun vuoden realisoituneet myyntivoitot ylittävät taloussuunnitelmassa 2024-2026 arvioidut tuloarviot, ylitystä vastaava euromäärä kohdistetaan muutostalousarviokäsittelyllä joko talousarvion uuslainanoton vähennykseksi tai taseen pitkäaikaisten lainojen ennaikaisiksi lyhennyksiksi tai strategiseen maanhankintaan.

Käsittely

Kunnanvaltuusto käsitteli sopeutusohjelman sopeutustoimia numerokohtaisesti seuraavasti:

1. Keskustelun kuluessa Satu Kosola esitti, että tilasubventioita ei alenneta (valitaan V0). Keskustelun kuluessa Hanna Kairimo kannatti Satu Kosolan esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Satu Kosolan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 33 JAA-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Kuisma Tapio, Lindholm Henri, Lipsanen Tuomo, Liuha Tuukka, Nurmela Piia, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Perälä Antti, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Träskbäck Jocka, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Viitanen Mikko, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Suojanen Jukka, Backlund-Palander Birgit ja Kiiveri Elina) ja 10 EI-ääntä (Haapajoki Henri, Haapasalmi Anita, Hytönen Erkki, Kairimo Hanna, Kosola Satu, Lehikoinen Hannele, Ojala Carita, Tolonen Kari, Kunnas Jorma ja Seppänen Tuija).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 33 – 10 pohjaehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

2. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
3. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
4. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
5. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
6. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
7. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
8. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

9. Keskustelun kuluessa Antti Kiiveri esitti, että vähennetään avustusrahaa 40 %:lla. Avustuksiin varataan 152 000 euroa vuodessa. (100 000 e) (valitaan V1).

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, mutta sitä ei ole kannatettu, joten se raukeaa kannattamattomana. Kunnanvaltuuston päätökseksi tulee pohjaehdotus.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Antti Kiiveri jätti kohdassa eriävän mielipiteen.

10. Keskustelun kuluessa Henri Lindholm esitti, että nykymallinen osallistuva budjetointi lakkautetaan, säästö 50 000e (valitaan V2). Keskustelun kuluessa Pauliina Österberg ja Kari Virtanen kannattivat Henri Lindholmin esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Henri Lindholmin muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 21 JAA-ääntä (Aspila Riina, Haapajoki Henri, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kairimo Hanna, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lehikoinen Hannele, Nurmela Piia, Paananen Ismo, Perälä Antti, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Tolonen Kari, Kunnas Jorma ja Backlund-Palander Birgit) ja 22 EI-ääntä (Haapasalmi Anita, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Kuisma Tapio, Lindholm Henri, Lipsanen Tuomo, Liuha Tuukka, Ojala Carita, Palokangas Juho, Petäkoski-Hult Tuula, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Träskbäck Jocka, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Viitanen Mikko, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Suojanen Jukka, Seppänen Tuija ja Majuri Markku).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 21– 22 Henri Lindholmin muutosehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyi yksimielisesti Tuukka Liuhan esittämän pöytäkirjan: ”Kuntalaisten ideat kerätään ja tuodaan tiedoksi sekä käsittelemään vuotuisen talousarvion valmistelun osana.”

11. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
12. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
13. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
14. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

15. Keskustelun kuluessa Satu Kosola esitti, että Lempäälän Kehitys Oy:n palvelusopimuksen muuttamisesta haetaan säästöä 12 000e. Keskustelun kuluessa Anita Haapasalmi kannatti Satu Kosolan esitystä.

Keskustelun kuluessa Tuula Petäkoski-Hult esitti, että kohtaan lisätään seuraava ponsi: ”Tietopakettia ei poisteta yhtiön palveluvalikoimasta.” Keskustelun kuluessa Tapio Kuisma kannatti Tuula Petäkoski-Hultin ponsiesitystä.

Äänestys 1

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Satu Kosolan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin 34 JAA-ääntä (Aspila Riina, Haapajoki Henri, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kairimo Hanna, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Kuisma Tapio, Lindholm Henri, Lipsanen Tuomo, Nurmela Piia, Ojala Carita, Palokangas Juho, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Viitanen Mikko, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Kunnas Jorma, Suojanen Jukka, Seppänen Tuija, Backlund-Palander Birgit ja Markku Majuri) ja 9 EI-ääntä (Haapasalmi Anita, Hytönen Erkki, Kosola Satu, Lehikoinen Hannele, Liuha Tuukka, Paananen Ismo, Perälä Antti, Tolonen Kari ja Träskbäck Jocka).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 34 – 9 pohjaehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

Äänestys 2

Puheenjohtaja tiedusteli valtuustolta, että voiko se yksimielisesti hyväksyä Tuula Petäkoski-Hultin tekemän ponsiesityksen. Kunnanvaltuusto ei ollut yksimielisesti ponnien kannalla. Puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuusto äänestää siitä, tuleeko ponsi hyväksyä. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat ponsiehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat ettei ponsiehdotusta hyväksytä äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettuna nimenhuutoäänestyksessä annettiin 13 JAA-ääntä (Haapasalmi Anita, Hytönen Erkki, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kairimo Hanna, Kiiveri Antti, Kosola Satu, Liuha Tuukka, Perälä Antti, Petäkoski-Hult Tuula, Tolonen Kari, Virtanen Kari ja Kunnas Jorma) ja 30 EI-ääntä (Aspila Riina, Haapajoki Henri, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kalliomäki Johanna, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Kuisma Tapio, Lindholm Henri, Lipsanen Tuomo, Nurmela Piia, Ojala Carita, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Träskbäck Jocka, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Viitanen Mikko, Österberg Pauliina, Suojanen Jukka, Seppänen Tuija, Backlund-Palander Birgit ja Markku Majuri).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 13 – 30 kunnanvaltuusto ei hyväksynyt ponsiesitystä.

16. Keskustelun kuluessa Maikki Hämäläinen-Ylikahri esitti, että kohta muutetaan seuraavaksi: V3: Ei aseteta säästötavoitetta tässä vaiheessa, mutta toimintaa tarkastellaan ja mahdolliset esiin tulleet säästökohteet käsitellään vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Keskustelun kuluessa Antti Kiiveri kannatti Maikki Hämäläinen-Ylikahrin muutosehdotusta.

Puheenjohtaja tiedusteli, että voidaanko muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Kunnanvaltuusto hyväksyi muutoksen yksimielisesti.

17. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

18. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

19. Keskustelun kuluessa Birgit Backlund-Palander esitti, että Lempäälän kunta ei ylläpidä tykkilumilattia (50 000 e) (V2). Keskustelun kuluessa Antti Kiiveri, Ville Hämäläinen, Tiina Wesslin ja Anita Huhtala kannattivat Birgit Backlund-Palanderin esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Birgit Backlund-Palanderin muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä annettiin 21 JAA-ääntä (Aspila Riina, Haapajoki Henri, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kuisla Johanna, Kuisma Tapio, Liuha Tuukka, Ojala Carita, Perälä Antti, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Ruottunen Esko, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Viitanen Mikko, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Kunnas Jorma, Suojanen Jukka ja Seppänen Tuija) ja 22 EI-ääntä (Haapasalmi Anita, Huhtala Anita, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kairimo Hanna, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Korkatti Mika, Kosola Satu, Lehikoinen Hannele, Lindholm Henri, Lipsanen Tuomo, Nurmela Piia, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Rajamäki Minna, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Backlund-Palander Birgit ja Majuri Markku).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 21– 22 Birgit Backlund-Palanderin muutosehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

20. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

21. Keskustelun kuluessa Johanna Kalliomäki esitti, että ”Ei kohdisteta sitovia sopeutustoimia kotihoidontuen kuntalisään tässä vaiheessa ennen ensimmäisenkään pilotin päättymistä. Sisällytetään kotihoidontuen kuntalisä osaksi kasvatusta- ja opetuslautakunnan palvelusuunnitelmaa ja budjettia vuodelle 2025. (V2).” Keskustelun kuluessa Tuukka Liuha, Antti Kiiveri, Piia Nurmela ja Pauliina Österberg kannattivat Johanna Kalliomäen esitystä.

Keskustelun kuluessa Hanna Kairimo esitti, että ”Kuntalisä otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen tilannekohtaisen arvioinnin perusteella kunnan tarpeista lähtien (esim. varhaiskasvatuspaikkatilanne, investointitarpeet) 400 euron arvoisena alle 3-vuotiaille lapsille ja määrärahatarve arvioidaan vuosittain talousarvion yhteydessä.”

Keskustelun kuluessa Kari Virtanen ja Anita Haapasalmi kannattivat Hanna Kairimon esitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty kaksi pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, joita on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti, että ensimmäisessä äänestyksessä ovat vastakkain kaksi muutosehdotusta ja toisessa äänestyksessä ensimmäisen äänestyksen voittanut muutosehdotus asetetaan vastakkain pohjaehdotuksen kanssa. Kunnanvaltuusto hyväksyi äänestysjärjestyksen yksimielisesti.

Äänestys 1

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat Hanna Kairimon muutosehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Kalliomäen muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 12 JAA-ääntä (Haapajoki Henri, Haapasalmi Anita, Hämäläinen Ville, Kairimo Hanna, Kosola Satu, Lehikoinen Hannele, Ojala Carita, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Wesslin Tiina, Virtanen Kari ja Kunnas Jorma) ja 31 EI-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Korkatti Mika, Kuisla Johanna, Kuisma Tapio, Lindholm Henri, Lipsanen Tuomo, Liuha Tuukka, Nurmela Piia, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Perälä Antti, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Wallenius Ari, Viitanen Mikko, Österberg Pauliina, Suojanen Jukka, Seppänen Tuija, Backlund-Palander Birgit ja Majuri Markku).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 12 – 31 Johanna Kalliomäen muutosehdotus on voittanut ensimmäisen äänestyksen.

Äänestys 2

Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Kalliomäen muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 31 JAA-ääntä (Aspila Riina, Haapajoki Henri, Haapasalmi Anita, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Kairimo Hanna, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lehikoinen Hannele, Lindholm Henri, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Virtanen Kari, Kunnas Jorma, Suojanen Jukka, Backlund-Palander Birgit ja Majuri Markku) ja 12 EI-ääntä (Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Kuisma Tapio, Lipsanen Tuomo, Liuha Tuukka, Nurmela Piia, Perälä Antti, Tappura Mikko, Viitanen Mikko, Österberg Pauliina ja Seppänen Tuija).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 31 – 12 pohjaehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

22. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

23. Keskustelun kuluessa Antti Kiiveri, Birgit Backlund-Palander ja Satu Kosola esittivät, että ”Valtakunnallisen perusopetuksen tuntijaon ulkopuoliset tunnit säilytetään ennallaan. (v0).” Keskustelun kuluessa Anita Huhtala, Hanna Kairimo ja Pasi Huhtala kannattivat muutosesitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Antti Kiiverin, Birgit Backlund-Palanderin ja Satu Kosolan muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 5 JAA-ääntä (Kuisla Johanna, Lipsanen Tuomo, Wallenius Ari, Viitanen Mikko ja Suojanen Jukka) ja 38 EI-ääntä (Aspila Riina, Haapajoki Henri, Haapasalmi Anita, Huhtala Anita, Huhtala Pasi, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen Ville, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kairimo Hanna, Kalliomäki Johanna, Kiiveri Antti, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisma Tapio, Lehikoinen Hannele, Lindholm Henri, Liuha Tuukka, Nurmela Piia, Ojala Carita, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Perälä Antti, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria, Rajamäki Minna, Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Wesslin Tiina, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Kunnas Jorma, Seppänen Tuija, Backlund-Palander Birgit ja Majuri Markku).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 5 – 38 muutosehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

- 24. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 25. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 26. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 27. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 28. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 29. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 30. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 31. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 32. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 33. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

34. Keskustelun kuluessa Johanna Kalliomäki esitti, että ”Kohdistetaan digilaitteiden hankinta vuosiluokille 7-9. Sisällytetään digilaitteiden hankinnat kasvatus- ja opetuslautakunnan palvelusuunnitelmaan ja budjettiin vuodelle 2025. (100 000e säästö)” Keskustelun kuluessa Henri Lindholm kannatti Johanna Kalliomäen muutosesitystä.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja totesi, että on tehty pohjaehdotuksesta poikkeava muutosehdotus, jota on kannatettu, joten asiassa tulee äänestää. Puheenjohtaja ehdotti äänestystavaksi nimenhuutoäänestystä siten, että ne, jotka kannattavat pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Johanna Kalliomäen muutosehdotusta äänestävät EI. Kunnanvaltuusto hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Suoritettua nimenhuutoäänestyksessä annettiin 32 JAA-ääntä (Haapajoki Henri, Haapasalmi Anita, Huhtala Anita, Hytönen Erkki, Hämäläinen Totti, Hämäläinen-Ylikahri Maikki, Kairimo Hanna, Kiiveri Antti, Korkatti Mika, Kosola Satu, Kuisla Johanna, Lehikoinen Hannele, Lipsanen Tuomo, Liuha Tuukka, Nurmela Piia, Ojala Carita, Petäkoski-Hult Tuula, Päivänen Maria,

Ruottunen Esko, Saikkonen Jani, Tappura Mikko, Tolonen Kari, Träskbäck Jocka, Wallenius Ari, Wesslin Tiina, Viitanen Mikko, Virtanen Kari, Österberg Pauliina, Kunnas Jorma, Suojanen Jukka, Backlund-Palander Birgit ja Majuri Markku) ja 9 EI-ääntä (Aspila Riina, Huhtala Pasi, Kalliomäki Johanna, Lindholm Henri, Paananen Ismo, Palokangas Juho, Perälä Antti, Rajamäki Minna, Seppänen Tuija).

Puheenjohtaja totesi, että äänin 32 – 9 pohjaehdotus on voittanut äänestyksen ja tulee siten kunnanvaltuuston päätökseksi.

- 35. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 36. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 37. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 38. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus
- 39. Hyväksyttiin yksimielisesti pohjaehdotus

Keskustelun lopuksi kunnanvaltuusto totesi, että sen esityksen mukainen sopeutusohjelma vähentää menoja 2,599 miljoonaan euroa ja lisää tuloja 558 250 euroa.

Päätös

Kunnanvaltuusto päätti:

1. hyväksyä liitteenä olevan 2,599 miljoonaa euroa menoja vähentävän ja 558 250 euroa tuloja lisäävän käyttötalouden sopeutusohjelman, jonka toimivaltaiset kunnan toimielimet ja viranhaltijat toimeenpanevat vuosien 2024-2026 aikana siten, että sen vaikutukset kunnan käyttötalouteen ovat todennettavissa viimeistään talousarvion 2026 yhteydessä. Sopeutustoimien toimeenpano tarkempi erittely vahvistetaan vuoden 2024 osalta ensimmäisen osavuosikatsauksen yhteydessä ja muilta osin taloussuunnitelmassa 2025-2027.
2. sitoutua 12 miljoonan euron vuosittaiseen investointikattoon ja jaksottaa tulevat investoinnit investointikaton mukaisesti taloussuunnitelmavuodesta 2027 lähtien.
3. sitoutua muutostalousarviokäsittelyyn, jolla hallitaan investointiohjelman aiheuttamaa velkaantumiskehitystä: -Mikäli jonkun vuoden realisoituneet myyntivoitot ylittävät taloussuunnitelmassa 2024-2026 arvioidut tuloarviot, ylitystä vastaava euromäärä kohdistetaan muutostalousarviokäsittelyllä joko talousarvion uuslainanoton vähennykseksi tai taseen pitkäaikaisten lainojen ennaaikaisiksi lyhennyksiksi tai strategiseen maanhankintaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Antti Kiiveri oli poissa kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 19.48-19.49 (kohdan 1 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Elina Kiiveri poistui kokouksesta klo 19.55. Merkittiin pöytäkirjaan, että Markku Majuri saapui kokoukseen klo 19.55. Puheenjohtaja totesi valtuuston koon olevan edelleen 43 (kohdan 9 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jorma Kunnas oli poissa kokouksesta klo 20.05-20.07. Kunnanvaltuusto totesi yksimielisesti, että poissaolon ajan pöytäkirjantarkastajana toimi Hanna Kairimo. (kohdan 9 käsittelyn aikana)

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 20.43-20.53. kohdan 10 päätöksenteon jälkeen. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuukka Liuha oli poissa kokouksesta klo 22.15-22.18 (kohdan 21 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuomo Lipsanen oli poissa kokouksesta klo 22.30-22.32 (kohdan 21 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuija Seppänen oli poissa kokouksesta klo 22.50-22.52 (kohdan 23 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että yhdyskuntajohtaja Tiia Levonmaa oli poissa kokouksesta klo 22.51-22.58 (kohdan 23 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jorma Kunnas oli poissa kokouksesta klo 23.04-23.05. Kunnanvaltuusto totesi yksimielisesti, että poissaolon ajan pöytäkirjantarkastajana toimi Hanna Kairimo. (kohdan 23 päätöksenteon jälkeen)

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tapio Kuisma poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana (kohdan 23 päätöksenteon jälkeen) klo 23.03. Puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuuston koko on 42.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Ville Hämäläinen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana (kohdan 34 käsittelyn aikana) klo 23.18. Puheenjohtaja totesi, että kunnanvaltuuston koko on 41.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Jani Saikkonen oli poissa kokouksesta klo 23.26-23.27 (kohdan 35 käsittelyn aikana).

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 23.27-23.35. kohdan 39 päätöksenteon jälkeen. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi kokouksen läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tiina Wesslin oli poissa kokouksesta klo 23.34-23.35 tämän pykälän käsittelyn aikana.

Tiedoksi

kunnan johtoryhmä